

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень, другий (магістерський) рівень спеціальності НВетеринарна медицина
Код і найменування спеціальності	Для всіх освітніх програм
Тип і назва освітньої програми	Для всіх освітніх програм
Курс, семестр	2-й курс, 3-й семестр
Обсяг і форма семестрового контролю	Кількість кредитів ЄКТС – 3,0 Загальна кількість годин – 90 год, із яких: Денна форма здобуття освіти: лекцій – 16 год., практичних – 14 год. Заочна форма здобуття освіти: лекцій – 2 год., практичних – 2 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова (и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра економіки та публічного управління
Контактні дані розробника(ів)	 <p> Шупта Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри Контакти: ауд. 494 (навчальний корпус № 4); e-mail: iryna.shupta@pdau.edu.ua сторінка викладача на сайті ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/people/shupta-iryna-mykolaivna </p>
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, що передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Філософія».
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 2. Вміння виявляти, ставити, вирішувати професійні та життєві проблеми на основі етикоестетичних міркувань (мотивів). ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми. ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність, бути критичним і самокритичним). ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, встановлення причиннонаслідкових зв'язків, уміння використовувати їх у професійній і соціальній діяльності. ЗК 10. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності. ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії

та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
 ЗК 17. Уміння критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отримані знання.
 ЗК 18. Уміння розв'язувати поставлені задачі та приймати відповідні обгрунтовані рішення.

Результати навчання

РН 9. Демонструвати уміння діяти соціально, відповідально, та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поєднувати глибокі професійні знання з фундаментальними моральними, правовими, етичними принципами та естетичними цінностями.
 РН 12. Уміти застосовувати творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у професійній діяльності, здатність навчатись, вибудовуючи свою діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей у поєднанні з низкою соціальних навичок, зокрема :

- вміння працювати в команді;
- комунікативні навички (активне слухання, вміння вести діалог, виступати публічно, довести свою думку тощо)
- критичне мислення (здатність аналізувати ситуацію, що склалася, робити корисні висновки та змінювати поведінку відповідно до цього);
- активна позиція та лідерство;
- креативність;
- організованість;
- відповідальність і дисциплінованість.
- розвинений емоційний інтелект (EQ, EI) – здатність людини розуміти як свої емоції, так і емоції оточення, адекватно реагувати на них та керувати ними, емпатійність.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сформувані крос-культурний підхід до здійснення професійної діяльності в сучасних умовах глобалізації з метою підвищення ефективності співпраці, ведення переговорів, а також управління персоналом в мультикультурних компаніях та організаціях. Курс спрямований на розвиток у студентів толерантного ставлення до представників різних культур, подолання бар'єрів (у тому числі й мовного) та формування навичок ділового співробітництва в умовах крос-культурного середовища. Здатність до крос-культурної комунікації забезпечує ефективність її практичного застосування у широких сферах: від вивчення іноземних мов до дипломатичної й економічної міжнародної діяльності.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Поняття та сутність крос-культурної комунікації. Специфіка крос-культурної комунікації
- Тема 2. Вербальні та невербальні комунікації в контексті культур
- Тема 3. Особливості професійного спілкування з представниками західноєвропейських країн.
- Тема 4. Спільні риси й розбіжності української й американської культури. Їх врахування у процесі співпраці.
- Тема 5. Специфіка спілкування з носіями ісламської культурної традиції.
- Тема 6. Стратегії й прийоми ефективної крос-культурної комунікації.
- Тема 7. Сприйняття часу і простору в різних культурах. Конотації кольоропозначень. Національно-культурні стереотипи й упередження та шляхи їх подолання.
- Тема 8. Етичні норми у спілкуванні з іноземними партнерами. Типи неетичної поведінки.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

- 1) *методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності*: словесні (лекція, пояснення, бесіда), наочні (ілюстрування, демонстрування), практичні (практичні роботи);
- 2) *методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності*: методи формування пізнавальних інтересів (метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації);
- 3) *інноваційні та інтерактивні методи навчання*: інтерактивні методи (дискусії, проектування професійних ситуацій), комп'ютерні та мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій);
- 4) *методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності*: методи усного

контролю (опитування, бесіда), методи письмового контролю (самостійна робота).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала оцінювання результатів навчання

Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується заліком із занесенням у відомість обліку успішності. Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

– щодо термінів виконання та перескладання

Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.

– щодо академічної доброчесності

Виконані завдання здобувачами вищої освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час практичних занять заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Нормативно-правові акти стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці «Академічна доброчесність» сайту ПДАУ (<https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>).

– щодо відвідування занять

Не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти мають приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, з використанням електронної пошти або системи дистанційного навчання LMS Moodle.

– щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Пропоновані онлайн ресурси наведені в розділі силабусу «Рекомендовані джерела інформації».

– щодо оскарження результатів оцінювання

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти

звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Ботвина Н.В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділового спілкування : навч. посіб. Київ: АртЕк, 2020. 192 с. URL: http://megalib.com.ua/book/104_Mijnarodni_kulturni_tradicii_mova_ta_etika_dilovoi_komunikacii.html
2. Глінковська Б. (Glinkowska B.), Чеботарьов Є., Чеботарьов В. Крос-культурні підприємницькі комунікації : навчально-методичний посібник для магістрантів ; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. Старобільськ, 2018. 120 с.
3. Шавкун І. Г., Дибчинська Я. С. Кроскультурна комунікація в міжнародному бізнесі: конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Запоріжжя: ЗНУ, 2019. 107 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24877>

Допоміжні:

1. Берестенко О.Г. Культура професійного спілкування: навч. посіб. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 300 с. URL: http://megalib.com.ua/book/111_Kylytra_profesiinogo_spilkyvannya_.html
2. Безрукова Н. В., Свічкарь В. А. Міжнародний менеджмент: навч. посібник. Полтава: ПолтНТУ. 2018. 124 с. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PolNTU/4608>
3. Близнюк Т. П. Крос-культурні особливості української ділової культури: *Бізнес Інформ*. 2012. № 11. С. 259-263 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_11_67.
4. Боковець В. В., Корж Н. В., Давидюк Л. П. Крос-культурні аспекти поведінки у міжнародному бізнесі: *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 53. С. 24-27. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2021_53_7
5. Жигайло Н. Комунікативний менеджмент : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2012. 368 с.
6. Орленко О. М., Петкова К. М. Крос-культурний менеджмент; виклики та можливості в епоху глобалізації: *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. № 3 (328), 2025. С. 117-123. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2025/328/pdf/117-123.pdf>
7. Петухова О. І., Говорун А. В. Крос-культурні комунікативні бар'єри та їх подолання в англomовному середовищі: *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Вип. 36. С. 182-186. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/trphst_2024_36_33
8. Чернякова О. В. Грицук О. В., Мельник В. В. Крос-культурна психологія: навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 053 Психологія. Слов'янськ : ДДПУ, 2018. 184 с. URL: <https://dspace.ddpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/610/1/%d0%9a%d1%80%d0%be%d1%81-%d0%ba%d1%83%d0%bb%d1%8c%d1%82%d1%83%d1%80%d0%bd%d0%b0%20%d0%bf%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%8f.pdf>
9. Чорна Л. В. Міжкультурна комунікація в туризмі: професійно-прикладний аспект: *Карпатський край*. 2018. № 1-2. С. 137-143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kkr_2018_1-2_17.
10. Шимановська-Діанич Л. М. Концепція організаційної культури: крос-культурні аспекти управління персоналом: *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 3-2. С. 21-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_3-2_6

Інформаційні ресурси:

1. Всесвіт навколо нас-Культура та міжкультурна комунікація: Телерадіокомпанія БЕЖА. Youtube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=qJbrclw0r_Y.
2. Здорове спілкування: *Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus*. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/healthy-communication/>
3. Зрозуміло про конфлікт інтересів: *Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus*. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/conflict-awareness-nazk/>.
4. Крос-культурні комунікації: Японія: EPAM Ukraine Career. Youtube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=MDc1ww2Z5BE>
5. Крос культурні переговори: Ключ до успіху у взаємодії з міжнародними партнерами : Edinburgh Business School at House of Knowledge (MBA. British MBA). Youtube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=ri4XeLnBC_M

6. Крос-культурне мислення та місце України в світі : CEO Club. Youtube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=AGxjveT_nwU
7. Міжкультурна комунікація | Як зрозуміти інші культури? Офіційний канал психологині Тетяни Ловчинської: Youtube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=35Pfv0-d_p4
8. Налагодити кроскультурну комунікацію між Індією, США, Швейцарією і збільшити профіт / бізнес-кейс: The CEO. Youtube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=MoOodkfoato>
9. Основи крос культурної комунікації. Жанна Пархоменко. **Biasless.** Youtube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=xJMB3uPwvGY>
10. СПІЛКУВАННЯ ТЕМА 6. КРОС-КУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ : HRM Hub. Youtube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=FG6Kv2ptw5E>
11. Теорія поколінь: знаходимо спільну мову: ВУМ online, Відкритий Університет Майдану. URL: <https://vumonline.ua/course/generation-theory/>. (Тема 5. Прогнозування, запобігання та профілактика конфліктів)
12. Що українцям важливо знати про інші культури? Києво-Могилянська Бізнес-Школа [kmbs]: Youtube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=NLIgyuEdX-c>
13. Як ефективно спланувати та провести діалог. Базовий модуль 1: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: <http://surl.li/qnhvm>. (Тема 6. Управління конфліктами).
14. Як ефективно спланувати та провести діалог. Модуль 2. Основи організації діалогу: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: https://prometheus.org.ua/course/coursev1:OSCE+DIAL101+2020_T1_M2. (Тема 6. Управління конфліктами).
15. Як ефективно спланувати та провести діалог. Модуль 3. Основи ведення діалогу: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: https://prometheus.org.ua/course/coursev1:OSCE+DIAL101+2020_T1_M3. (Тема 6. Управління конфліктами).

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри економіки та публічного управління, протокол № 11 від 15 грудня 2025 року.

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Ведення конспекту лекцій	Виконання завдань на практичних заняттях	Розробка презентації та її захист	Розробка глосарію та його захист	
Тема 1. Поняття та сутність крос-культурної комунікації. Специфіка крос-культурної комунікації	3	4			6
Тема 2. Вербальні та невербальні комунікації в контексті культур	3	-			6
Тема 3. Особливості професійного спілкування з представниками західноєвропейських країн.	3	4			6
Тема 4. Спільні риси й розбіжності української й американської культури. Їх врахування у процесі співпраці.	3	4			3
Тема 5. Специфіка спілкування з носіями ісламської культурної традиції.	3	4			3
Тема 6. Стратегії й прийоми ефективної крос-культурної комунікації.	3	4			6
Тема 7. Сприйняття часу і простору в різних культурах. Конотації кольоропозначень. Національно-культурні стереотипи й упередження та шляхи їх подолання.	3	4			6
Тема 8. Етичні норми у спілкуванні з іноземними партнерами. Типи неетичної поведінки.	3	4	20	20	46
Разом	24	28	20	20	100

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	Контрольна робота	
Тема 1. Поняття та сутність крос-культурної комунікації. Специфіка крос-культурної комунікації	–	3	4,5	30	12,5
Тема 2. Вербальні та невербальні комунікації в контексті культур	–	3	4,5		7,5
Тема 3. Особливості професійного спілкування з представниками західноєвропейських країн.	–	3	4,5		7,5
Тема 4. Спільні риси й розбіжності української й американської культури. Їх врахування у процесі співпраці.	–	3	4,5		7,5
Тема 5. Специфіка спілкування з носіями ісламської культурної традиції.	–	3	4,5		7,5
Тема 6. Стратегії й прийоми ефективної крос-культурної комунікації.	–	3	4,5		7,5
Тема 7. Сприйняття часу і простору в різних культурах. Конотації кольоропозначень. Національно-культурні стереотипи й упередження та шляхи їх подолання.	10	3	4,5		7,5
Тема 8. Етичні норми у спілкуванні з іноземними партнерами. Типи неетичної поведінки.	–	3	4,5		12,5
Контрольна робота					30
Всього	10	24	36	30	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання ведення конспекту лекцій

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	завдання не виконано (незалежно від присутності чи відсутності на лекції здобувач вищої освіти не конспектував лекційні матеріали)
1	здобувач вищої освіти не повністю підготував конспект лекції (менше 50 %); за змістом конспект позбавлений логічності та послідовності викладу матеріалу або конспект носить уривчастий характер; роботу оформлено не належним чином або виконано та подано на перевірку несвоєчасно
2	здобувачем вищої освіти виклав матеріал лекції логічно та послідовно; конспект виконано та оформлено охайно, естетично; конспект лекцій систематично та своєчасно було подано на перевірку. Але окремі питання лекцій розкрито поверхнево; конспект в цілому позбавлений особистих висновків здобувача.
3	здобувачем вищої освіти виклав матеріал лекції логічно та послідовно; конспект виконано та оформлено охайно, естетично; у конспекті відображено власні питання, зауваження, міркування, висновки здобувача; конспект лекцій систематично та своєчасно було подано на перевірку

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	завдання не виконано, що унеможливує рівень опанування результату навчання
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань при виконанні більшої частини завдань; викладає матеріал не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у письмовому або мовленнєвому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією). Здобувач демонструє низький рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.
2	здобувач вищої освіти не виявляє знань при виконанні більшої частини завдань; викладає матеріал не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у письмовому або мовленнєвому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією); допускається суттєвих помилок або ним виконано, хоча і правильно, менше 50 % завдань. Здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.
3	здобувач вищої освіти демонструє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно, обґрунтовуючи свої висновки, користується лише матеріалами лекції або підручника. Здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.
3,5	здобувач вищої освіти ґрунтовно і в повному обсязі виконує всі види завдань на практичних заняттях, демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі. Здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.
4	здобувач вищої освіти ґрунтовно і в повному обсязі виконує всі види завдань на практичних заняттях, демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; посилається на факти та матеріали, які знайдено та опрацьовано самостійно, додатково до рекомендованих джерел; аргументовано обґрунтовує свою думку. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-9	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
8-6	Відповіді загалом вірні, але містять деякі помилки / простежуються прогалини в теоретичній підготовці здобувача. Здобувач достатньо активний на занятті. Загалом, здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
5-4	Відповіді містять ряд помилок, здобувач не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, йому складно сформулювати комплексне рішення щодо поставленого завдання, або він подекуди не може простежити причиннонаслідковий зв'язок. Здобувач проявляє середню активність та здійснює роботу над помилками. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
2-3	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу. Слабка активність на занятті, але завдання намагається виконувати. Здобувач здатний зрозуміти помилковість власних суджень чи рішення та їх причини, але готовності проводити роботу над помилками не проявляє. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0-1	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який важко оцінити. Пасивна поведінка на занятті. Здобувач виконує лише незначний обсяг поставлених перед ним / групою завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

**Шкала та критерії оцінювання презентації та доповіді за
презентаційними матеріалами**
Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	2
<i>Підготовка презентації – 10 балів</i>	
0	Презентація не підготовлена, що унеможливує оцінити рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
1	Презентація підготовлена лише частково (зібрано матеріали; написано лише частину тексту); презентація за темою та змістом не відповідає вимогам. Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
2-3	Презентація підготовлена, але матеріал не систематизований, не достатній за обсягом і змістом. Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
4-5	Презентація підготовлена, але матеріал за обсягом і змістом відповідає вимогам лише частково (наприклад, відсутні вступ та висновки); розділи матеріалу в основному висвітлені, але відсутній самостійний аналіз; переважають цитати з підручників та інших рекомендованих джерел, здобувач вищої освіти не використовує самостійно підібрані матеріали. Демонструє середній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
6-8	Презентація підготовлена, матеріал за обсягом відповідає вимогам, а за змістом – лише частково; розділи матеріалу презентації в основному висвітлено, самостійний аналіз продемонстровано у висновках до презентації; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані матеріали, але їх частка не перевищує половини від опрацьованого матеріалу. Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
9-10	Презентація підготовлена згідно вимог (обсяг і зміст відповідають повною мірою); в усіх розділах презентаційного матеріалу, вступі та висновках продемонстровано самостійний аналіз; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані матеріали, що свідчить про глибоке опрацювання теми презентації; оформлення презентації є сучасним, естетичним і креативним. Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
<i>Доповідь з презентаційними матеріалами – 10 балів</i>	
0	Доповідь за результатом підготовки презентації відсутня, що унеможливує оцінити рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
1-2	Доповідь за результатом підготовки презентації тривала менше часу, ніж передбачено, бо у здобувача вищої освіти бракувало необхідних матеріалів або через не належну їх підготовку; здобувач вищої освіти не орієнтується у тексті своєї презентації. Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
3-4	Доповідь за результатом підготовки презентації тривала менше часу, ніж передбачено, бо у здобувача вищої освіти бракувало необхідних матеріалів або через не належну їх підготовку; питання аудиторії залишилися без відповіді доповідача або питань не виникло через відсутність сформованого виступу. Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
5-6	Доповідь за результатом підготовки презентації відповідає вимогам лише частково; здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння тільки окремих складових теми, на питання аудиторії дати чітку відповідь не може; під час доповіді майже відривається від читання тексту презентації. Демонструє середній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
7-8	Доповідь за результатом підготовки презентації відповідає вимогам; здобувач вищої освіти в основному демонструє вільне володіння темою, частково відповідає на питання аудиторії, але на окремі питання дати чітку відповідь не може; під час виступу користується матеріалом презентації (презентація практично повторює доповідь). Демонструє вище середнього рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
9	Доповідь за результатом підготовки презентації відповідає вимогам; здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння темою, в основному відповідає на питання

1	2
	аудиторії, але на окремі питання дати чітку відповідь не може; підчас виступу в основному не користується матеріалом презентації (вона доповнює доповідь). Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
10	довідь за результатом підготовки презентації відповідає вимогам; здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння темою, відповідає на питання аудиторії; під час виступу майже не користується матеріалом презентації (вона доповнює доповідь); продемонстровано високий рівень ораторського мистецтва. Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
Загальна кількість балів за формою контролю 20	

Шкала та критерії оцінювання написаного глосарію та його захисту

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
Написання глосарію – 20 балів	
0	Глосарій не підготовлено, що унеможливило оцінити рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
1-9	Глосарій підготовлено лише частково (зібрано матеріали; написано лише частину тексту); глосарій за темою та змістом не відповідає вимогам. Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
10-11	Глосарій підготовлено, але матеріал не систематизований, не достатній за обсягом і змістом. Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
12-14	Глосарій підготовлено, але матеріал за обсягом і змістом відповідає вимогам лише частково (наприклад, відсутні вступ та висновки); розділи матеріалу в основному висвітлено, але відсутній самостійний аналіз; переважають терміни з підручників та інших рекомендованих джерел, здобувач вищої освіти не використовує самостійно підібрані матеріали, не може захистити глосарій. Демонструє середній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
15-17	Глосарій підготовлено, матеріал за обсягом відповідає вимогам, а за змістом – лише частково; матеріал в основному висвітлено, самостійний аналіз продемонстровано; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані терміни, може їх захистити, проте їх частка не перевищує половини від опрацьованого матеріалу. Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
18-20	Глосарій підготовлено згідно вимог (обсяг і зміст відповідають повною мірою); в поданому матеріалі продемонстровано самостійний аналіз; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані терміни; захищає їх; оформлення реферату охайне, естетичне. Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
Загальна кількість балів за формою контролю – 20	

Шкала та критерії оцінювання самостійної роботи

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади. Здобувач демонструє критичне, креативне мислення, дисциплінованість та обізнаність з теми. Виконані всі завдання. Здані виконані завдання вчасно. Загалом, здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
2	Відповіді на завдання самостійної роботи містять деякі помилки. Виконані всі завдання. Присутні помилки в оформленні або невчасна здача завдання. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
1	Відповіді на поставлені завдання самостійної роботи містять помилки, які є суттєвими / або завдання виконане неповністю. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0,5-0	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Завдання виконані неповністю. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання. Все зазначене не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
4,5	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання.
4-3	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання.
2-1	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання.
0,5-0	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи
для здобувачів вищої освіти заочної форми здобуття освіти

теоретичне питання №1 – від 0 до 5 балів

теоретичне питання №2 – від 0 до 5 балів

практичне завдання – від 0 до 20 балів

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	Здобувач вищої освіти виявив високий рівень опанування РН; в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає через письмові відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, немає (має незначні недоліки) недоліків щодо оформлення.
3,5-3	Здобувач вищої освіти виявив достатній рівень опанування РН; достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає у письмових відповідях, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Оформлення в цілому відповідає вимогам.
2,5-2	Здобувач вищої освіти виявив середній рівень опанування РН; розкриває зміст теоретичних питань, допускаються при цьому неточності та незначні помилки. Є незначні недоліки в оформленні роботи.
1,5-1	Здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень опанування РН; не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності, є недоліки в оформленні.
0,5 – 1	Здобувач вищої освіти виявив низький рівень опанування РН; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає матеріал, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому грубі неточності, є суттєві недоліки в оформленні.
0	Здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень опанування РН; – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань. Недотримані правила оформлення. Або питання відсутнє.